

Nicholas Åhman:

”Det är väldigt viktigt att fråga”

JAG ÄR 13 ÅR GAMMAL och går på sjuan i högstadiet. Jag har en rätt grav synskada och ser ungefär 10 % av vad alla andra ser. Eftersom min synskada är medfödd så har jag inget att jämföra med. Det syns inte på mig att jag är synskadad och jag klarar mig mycket bra. Trots detta är jag fortfarande synskadad. Det trodde inte specialläraren i lågstadiet på. Hon ”testade” ibland min synskada och lät mig göra uppgifter utan hjälpmedel. Tanken hade aldrig slagit mig att människor skulle kunna behöva bevis för att kunna tro på min synskada.

JAG BEHÖVER INTE LEDSAGARE och använder vit käpp endast ute. Jag känner inte igen människor på långt håll utan börjar urskilja dem först på ungefär fem meters håll. I stället känner jag igen människor nästan uteslutande på rösten. Det hjälper mig om den som kommer nära börjar prata eller säger vem den är.

I SKOLAN ANVÄNDER JAG en så kallad läs-tv. Det finns två sorters läs-tv, en mobil variant och en stationär variant. Nu när vi byter klassrum varje lektion bär jag med mig läs-tv:n till nästa lektion. Den förstorar text eller bilder med hjälp av en kamera. Jag använder även dator. Den har en extra stor skärm och förstoringsprogram.

TROTS ATT JAG KLARAR MIG bra finns det ändå många saker som jag helt enkelt

inte kan göra eller som är väldigt mycket svårare. Konkreta exempel är exempelvis prislappar och kvitton i butiker och nummer på bussen. Om jag ska åka buss måste jag göra det med någon annan som kan se numret. Jag ser inte heller texter eller videor på telefonen, vilket är jobbigt då alla andra i min ålder använder mobilen hela tiden. De flesta bollsporter fungerar inte. I gymnastiken kan jag vara med på övningarna före matchen. Jag kan fånga en boll, men det kräver att jag vet att den ska komma. Jag kan inte cykla. Balansen är till stor del beroende av synen, så det är svårt att lära sig det som synskadad. Även om jag kunde cykla skulle jag inte få göra det, eftersom chansen att jag kommer krocka med någon är väldigt stor. Det är samma sak åt andra hållet. Om det kommer en cykel mot mig som inte plingar finns det en stor chans att jag inte ser den. Det är en stor anledning till att jag använder käpp, att folk ska förstå att akta. Jag minns när vår lärare på sexan ordnade en cykelutfärd för klassen. Jag fick åka buss i stället. Det var tråkigt att inte kunna vara med de andra.

JAG UPPLEVER att det finns en allmän uppfattning i samhället att synskadade människor är inkapabla att klara sig själva, och behöver hjälp med det mesta. Ett konkret exempel på detta är taxichaufförer som alltid spänner fast bältet på en utan att fråga. Det är väldigt viktigt att fråga. Oavsett hur idiotisk frågan är. Ännu mer viktigt är det att fråga personen i fråga, och inte hans assistent eller ledsagare. Barn har i regel lätt för det här. De går bara fram och frågar. Vuxna däremot går inte fram och de frågar inte. I stället antar de. Jag skulle verkligen vilja att även vuxna skulle fråga.

Tänk om